

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo
Einar Gerhardsens plass 1

Deres ref.:

Vår ref.:
715-2003/RB-bts

Dato:
1. september 2003

Høring- Utkast til lov om ny enhet for innovasjon og internasjonalisering

Yrkesorganisasjonens Sentralforbund (YS) viser til departementets høringsbrev av 4.juli d.å.

YS gav i brev av 8. april d.å. et innspill til NHD i forbindelse med prosessen som førte fram mot St.prp. nr. 51 (2002-2003). I denne runden inviterer departementet høringsinstansene til å kommentere det forelagte utkast til ny særlov. Våre kommentarer er primært knyttet til lovutkastet, samtidig benytter vi anledningen til å komme med noen betraktninger om ytterligere behov for samordning av offentlig finansierte instanser som yter bistand til næringslivet og om de ansattes medinnflytelse i den videre prosessen fram mot dannelsen av den nye enheten.

YS har som eneste hovedsammenslutning medlemmer i alle de fire virksomhetene som skal samordnes. I likhet med våre tillitsvalgte ser vi positivt på at deler av det offentlige og offentlig finansierte virkemiddelapparatet innenfor næringsutvikling, nettverksbygging og internasjonal profilering anbefales samordnet i en ny virkemiddelenhet. YS er av den oppfatning at det er viktig å ha et kontinuerlig fokus på hvordan man bruker offentlige ressurser og vi er opptatt av hvordan man best mulig kan realisere de mål som Stortinget fastsetter for næringspolitikken. Vi er overbevist om at den foreslåtte samordningen av de fire organisasjonene vil være et bidrag til å nå både de fastsatte mål og bidra til et totalt mer effektivt ressursbruk.

YS har sett på NHDs vurdering av dagens virkemiddelapparat (jf. kap.7) samt de anbefalte mål, satsingsområder og virkemiddelbruk som foreslås for den nye virkemiddelenheten. På denne bakgrunn så stiller vi oss undrende til at departementet har utelatt å gi en særskilt vurdering av *Eksportutvalget for fisk (EFF)* og *INTSOK (Norsk olje og gasspartnere)*. Etter vår forståelse er dette enheter hvor det offentlige er tungt involvert enten gjennom finansiering, lovregulering eller på annen måte og begge enhetene er bransjeorganer med målsetninger og et virkemiddelapparat som til forveksling kan ligne på det den nye enheten skal ha. Vi ser flere argumenter som tilsier at også disse bransjeorganene burde vært samordnet innenfor en ny felles enhet. Dette for å utnytte stordriftsfordelene med en felles enhet innenfor alle næringsområdene på feltet innovasjon, veiledning og internasjonalisering og for at alle delene av en ofte sektorbasert næringspolitikk blir

Besøksadresse

Brugt 19

Postadresse.

Postboks 9232

Grønland

0134 Oslo

Org nr

971 454 431

Telefon

21 01 36 00

Telefaks

21 01 37 20 ■

sett under ett. YS anbefaler regjeringen å vurdere fortløpende en ytterligere samordning. Vi forutsetter at nødvendig samarbeid mellom enhetene etableres og at den gjeldende ansvarsdelingen mellom de tre respektive fagdepartementer (NHD, OED og FID) ikke skal medføre et hinder for dette.

YS deler i store trekk departementets vurderinger av mulige og ikke mulige samordningseffekter av de øvrige enhetene jf. kap. 7. Vedrørende departementets vurdering av Teknologisk Institutt (TI) og VINN og de delene av de respektive organisasjoners funksjoner som vil kunne bli overlappende i forhold til den nye enheten, ber vi NHD fortløpende vurdere hvordan man best nyttiggjør seg statens midler på dette området. YS anbefaler at NHD og andre offentlige myndigheter gjennom tildelingsbrev og andre føringer medvirker til en størst mulig grad av samordning og etter hvert forhåpentligvis full integrasjon mellom de delene av virkemiddelapparatet som er innenfor de vedtatte hovedsatsingsområdene til den enheten.

Gjennom å organisere den nye virkemiddelenheten som et særlovsbasert selskap har NHD, etter vår vurdering, funnet en løsning som både gir den nye enheten frihet til å unngå politisk innblanding i enkeltsaker, samt at det sikrer den nødvendige politiske styringen av virkemiddelapparatet.

YS er opptatt av at det i størst mulig grad skal være faglige og næringspolitiske hensyn og vurderinger som skal gjenspeiles i de virkemidler og tiltak som skal møte brukerne av den nye enheten. Politikernes primæroppgave bør være å bidra til at de overordnede målsettinger realiseres. Dette betyr ikke at staten ikke skal utøve aktivt eierskap. I dette tilfellet bør det innebære å se de ulike statlige virkemidler innenfor næringspolitikken i sammenheng framfor detaljstyring av den enkelte enhet. Aktivt eierskap fordrer evne til langsiktig tenking både hos den til hver tid sittende statsråd og hos embetsverket.

YS har merket seg departementets tolkning av forvaltningsloven i forhold til lovutkastets § 28. Siden forvaltningsloven ikke antas å gjelde for den nye enheten har ikke departementet anledning til å fatte enkeltvedtak. Dette vil forhåpentligvis begrense Stortingets vilje til å gripe inn i de styringsvedtak som fattes av enhetens styre.

YS støtter fullt ut det overordnede organisasjonsprinsippet som slås fast gjennom høringsnotatet ved stadfestingen av den nye enhetens eget ansvar for hvordan selskapet skal organiseres. Det er derfor med undring at vi noterer at denne overordnede tankegangen frafaller i lovutkastets kap. 3 ved at det legges føringer med hensyn til at kontorstrukturen "i hovedsak skal følge fylkesstrukturen". YS deler Stortingets og NHDs oppfatning at det vil være avgjørende for enhetens evne til å oppfylle de vedtatte mål at den har en nærhet til brukerne, og i noe grad vil dette tilsi fysisk tilstedeværende på *regionalt nivå*. Hensynet til samordning med fylkeskommunen er ivaretatt i lovtekstens § 11, hvor det legges opp til at samarbeidet mellom dagens fylkeskommuner og den nye virkemiddelenheten skal være avtalebasert.

YS' vurdering er at den nye enheten på alle mulige måter må sikres full råderett til selv å velge organisasjonsmodell og dette bør også gjelde stedsplassering og hvor man eventuelt skal ha kontorer rundt omkring i Norge og i utlandet.

Tilsvarende argumentasjon som ovenfor legges også til grunn for YS' råd om at hovedstyret i den nye enheten bør få full frihet til å vurdere behovet for å opprettelse av regionale styrer og sammensetningen av disse. Vår anbefaling er at distriktsorganisasjonen organiseres fullstendig som en del av den nye enheten for å sikre mest mulig helhetlig organisasjonsstyring. Brukermedvirkning sikres etter vår mening best gjennom en bred kontaktflate til ulike (næringslivs)aktører, forskningsinstitusjoner og andre brukere.

YS ser det som positivt at virkemiddelapparatet ute samordnes og at det i all hovedsak skal skje gjennom et samarbeid med utenriktjenesten. På den annen side må det av hensyn til behovet for en aktiv og framtidsrettet næringspolitikk ikke etableres ordninger som medfører at den nye enhetens uteapparat i realiteten blir en helintegret del av Utenriksdepartementet. I de forhandlingene som skal opptas med Utenriksdepartementet, og i den avtalen som partene kommer fram til, må det sikres at det faglige ansvaret, samt det reelle arbeidsgiveransvaret for tjenestemennene ute, ligger klart forankret i den nye virkemiddel enheten. Den nye enhetens apparat ute må på alle måter sikres en fullstendig faglig samordning med de øvrige virksomhetene i den nye enheten. Ansvaret for hvilke ressurser man skal benyttes samt hvordan man skal arbeide, bør tillegges styret og administrerende direktør i den nye enheten. YS ber videre NHD om å medvirke til at alle de nåværende enheter og de berørte ansatte sikres full informasjon og medvirkning i den forhandlingsprosess som skal finne sted i forhold til Utenriksdepartementet.

YS er enige med NHD med hensyn til at opprettelsen av den nye enheten er å betrakte som en virksomhetsoverdragelse i henhold til Arbeidsmiljølovens kap. 12 a. Vi understreker betydningen av medvirkning fra de ansatte og deres organisasjoner i den videre prosessen med å få enheten operativ og etter hvert til å bli i stand til å løse de oppgaver som Stortinget gir enheten. Vi forutsetter at de ansatte tas med i forhold til organisering av struktur, valg av arbeidsform og lokalisering av de enkelte delene av den nye organisasjonen.

Etter YS' vurdering er ansattes aktive medbestemmelse en forutsening for å få til en vellykket organisasjon. I tråd med den frihet som den nye enheten foreslås gitt og forutsetningen om bruk av arbeidsmiljøloven hadde vi også forventet at NHD hadde brukt aksjeloven og tilhørende forskrifter som utgangspunkt for organisering av styret jf. lovutkastets kap. 4. YS savner her en særskilt begrunnelse for hvorfor man har tatt i bruk statsforetakslovens (§ 20) og ikke aksjelovens bestemmelser. Den nye enheten skal samhandle med ulike aktører i det private næringsliv, inkludert flere aksjeselskaper. I et aksjeselskap på samme størrelse ville man etter Representasjonsforskriftens § 2 hatt en bedriftsforsamling. Dette legges det ikke opp til og da blir de ansattes representasjon i styret desto viktigere for å sikre de ansatte reell medbestemmelse i den nye enheten. Etter vår vurdering legger NHD opp til en

ordning som er i strid med § 20-4 og § 6-4 i aksjeloven gjennom den særbestemmelsen som foreslås i § 14 i lovutkastet.

YS anmoder på det sterkeste departementet om å endre denne delen av lovutkastet. En henvisning til og/eller en omskriving av lovutkastet på dette området vil, gitt dagens samlede bemanning, bety minst tre ansatte representanter og et tilsvarende antall vararepresentanter.

Vedrørende § 16 anbefaler YS ikke at "Kongen" også skal velge nytt styremedlem for ansatte representanter som slutter i perioden. Vi foreslår, i den grad ikke aksjelovens bestemmelser kommer inn tidligere i kap. at det f.eks. i § 16.1 tilføyes: "Gjelder ikke ved valg av de ansattes styrerepresentanter, som reguleres av Representasjonsforskriftens bestemmelser".

YS har merket seg at selskapet får full frihet i valg av ny pensjonsordning. YS forutsetter at dette ikke skal medføre en ordning med mindre rettigheter enn i de ordninger som enhetene har i dag. YS forutsetter videre at styret i andre omgang gis full frihet også til å ta stilling til eventuell valg av arbeidsgivertilknytning i den grad det ses som formålstjenlig å ha en slik tilknytning overhodet.

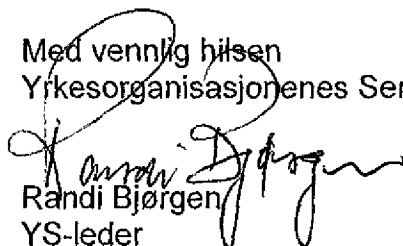
YS har merket seg at tjenestemannslovens § 13 nr. 2- nr. 6 kun skal gjelde de ansatte i Statens Veiledningskontor for Oppfinnere (SVO) jf. lovutkastets § 38.

Vår vurdering er at dette gir den nødvendige trygghet for SVOs ansatte i forhold til eventuelle endringer i organisasjon og struktur. Det er vår oppfatning at en tilsvarende rett til samme ytelse på ventelønn bør gjelde for samtlige ansatte i den nye enheten. Vi forutsetter at det bevilges nødvendige omstrukturingsmidler for å få til en funksjonell og operativ enhet med motiverte medarbeidere.

YS ser det som positivt at forholdet til offentlighetsloven formaliseres. Åpningen for unntak må ikke medføre at man unntar mer en det som strengt tatt er nødvendig. Det er viktig med åpenhet og innsyn fra media og allmennheten for å sikre at en kritisk offentlighet medvirker til at målene nås og offentlige midler forvaltes i tråd med samfunnsviljen.

YS har ingen kommentarer til NHDs forlag til organisering av enhetens kapitalforvaltning (§ 7-9) og regnskap, revisjon og granskning (§ 33-36).

Med vennlig hilsen
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund – YS

Randi Bjørgen
YS-leder

Bjørn Tore Stølen
Sjeføkonom